

16 januari 2015

Bilaga 4

PM

Enkätundersökning om länsstyrelsens roll i kommunal avfallsplanering

1 Bakgrund

Naturvårdsverket arbetar med revidering av föreskrifter och allmänna råd om innehållet i kommunal avfallsplan. Nuvarande föreskrifter och allmänna råd beslutades 2006. Naturvårdsverket har nu genomfört en enkätundersökning till länsstyrelserna, för att ta reda på hur länsstyrelserna medverkar i den kommunala avfallsplaneringen och skapa en bild av arbetet med sammanställning av kommunala avfallsplaner. Nedan presenteras resultatet av undersökningen.

Naturvårdsverket har även genomfört en undersökning i form av en enkät till Sveriges kommuner samt intervjuer med ett urval kommuner. Syftet med undersökningen är att följa upp efterlevnad av föreskrifter och allmänna råd och fånga upp synpunkter på dessa, som underlag till revidering av föreskrifter och allmänna råd. Resultatet av undersökningen presenteras i en särskild rapport.

2 Målgrupp och svarsfrekvens

Enkäten har skickats till landets samtliga 21 länsstyrelser. Totalt har 16 svar inkommit, vilket representerar 76 % av länsstyrelserna.

Enkäten avsåg avfallsplaner som tagits fram 2010 eller senare och omfattade frågor om kommunernas samråd med länsstyrelsen, länsstyrelsens sammanställning av avfallsplaner samt behov av ändringar av reglerna kring sammanställning och analys av behandlingskapacitet.

3 Resultat i sammandrag

3.1 Samråd

I de flesta län förekommer det att kommuner samråder med länsstyrelsen vid framtagande av avfallsplanen. Hur vanligt det är varierar mellan länen.

3.2 Sammanställning av kommunala avfallsplaner och analys av behandlingskapacitet

Många kommunala avfallsplaner innehåller en bilaga med uppgifter till länsstyrelsens sammanställning. Ingen länsstyrelse har dock gjort någon sammanställning av kommunala avfallsplaner och därmed inte heller någon analys av behandlingskapacitet.

3.3 Behov av ändringar av regler

Flera länsstyrelser ifrågasätter nyttan av att göra sammanställningar av kommunala avfallsplaner och analysera behandlingskapacitet på länsnivå mot bakgrund av att insamling och behandling av avfall inte följer länsgränserna och att uppgifterna i de kommunala avfallsplanerna avser olika tidpunkter. Uppgifter om behandlingskapacitet är svåra att få fram. Andra synpunkter som framförs av en eller flera länsstyrelser är:

- Förtydliga utformning och överlämning av sammanställningarna samt syfte och motiv.
- Samla reglerna om sammanställning på ett ställe i lagstiftningen.
- Förtydliga att kommunen ska skicka sammanställningen av uppgifter från avfallsplanen till länsstyrelsen.
- Klargör hur ofta länsstyrelsen ska sammanställa avfallsplaner.
- Tag bort kravet på att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om verksamhetsavfall.
- Förtydliga att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om kommunens eget avfall (kommunen som verksamhetsutövare).
- Se över kravet på att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om förpackningsavfall.

4 Resultat per Länsstyrelse i korthet

Blekinge: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

Kommunernas avfallsplaner är gamla och samråd med länsstyrelsen har inte skett.

Dalarna: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

De flesta av kommunerna har samrätt med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Gotland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

Kommunens avfallsplan är gammal och samråd med länsstyrelsen har inte skett.

Gävleborg: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen. Länsstyrelsen efterfrågar dock mer detaljstyrning om hur sammanställningen ska utformas och överlämnas och förtydligande beträffande syfte och motiv till sammanställningen.

Gästrike Återvinnare, som är ett kommunalförbund med fyra medlemskommuner i länet, har samrätt med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Halland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen. Länsstyrelsen tycker att det är svårt att sammanställa avfallsplanerna när de inte har beslutats samma år.

Flera av kommunerna har samrätt med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Jönköping: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser ett behov av ändringar i Avfallsförordningen. Länsstyrelsen skulle gärna se att reglerna om sammanställning av avfallsplaner fanns på ett ställe i lagstiftningen.

Flera av kommunerna har samrätt med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Norrbottn: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter och Avfallsförordningen. Uppgifter som rör behandlingskapacitet är svåra att utläsa av avfallsplanerna. För att ta fram dessa uppgifter krävs ytterligare arbete och kontakt med kommunerna.

Flera av kommunerna har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Skåne: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

En del av kommunerna har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Stockholm: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter. Länsstyrelsen önskar tydligare regler om att kommunen ska skicka en sammanställning av uppgifter till Länsstyrelsen och det därmed inte räcker att planen ska innehålla uppgifter som Länsstyrelsen ska sammanställa.

Några enstaka kommuner har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Södermanland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter och Avfallsförordningen. Länsstyrelsen menar att det bör tydliggöras att det är kommunen och inte länsstyrelsen som ska sammanställa uppgifterna från kommunens avfallsplan. Länsstyrelsen efterfrågar även klargörande om hur ofta länsstyrelsen ska göra sammanställningar och hur omfattande de ska vara. Många planer är gamla, trots regel om översyn och vid behov uppdatering minst vart fjärde år, vilket försvårar sammanställning.

De kommuner som har en aktuell avfallsplan har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Uppsala: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

De kommuner som har en aktuell avfallsplan har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Värmland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter och Avfallsförordningen.

Några enstaka kommuner har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Länsstyrelsen föreslår följande ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter:

- Krav om att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om verksamhetsavfall (§4) och mål och åtgärder om verksamhetsavfall (§8) bör tas bort.
- Krav om att avfallsplanen ska innehålla underlag till länsstyrelsens sammanställning (§§13 och 14) tynger ner avfallsplanen.
- Det bör även regleras att avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av avfallsmängder, hantering m.m. rörande kommunens eget avfall (kommunen som verksamhetsutövare).

Länsstyrelsen föreslår följande ändring av Avfallsförordningen:

- Tag bort kravet på att länsstyrelsen ska sammanställa kommunala avfallsplaner enligt §81. Länsstyrelsens sammanställning kommer alltid att vara inaktuell eftersom planerna inte uppdateras samtidigt.

Västerbotten: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser inget behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter eller Avfallsförordningen.

Några enstaka kommuner har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

V Götaland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Avfallsförordningen. Länsstyrelsen menar att behandlingskapacitet idag primärt inte är fråga på länsnivå. En databas där kommunerna lägger in de uppgifter som länsstyrelsen ska sammanställa kan underlätta arbetet med sammanställning av kommunala avfallsplaner.

Flera av kommunerna har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Örebro: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter och Avfallsförordningen. Kravet på att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om förpackningsavfall bör enligt länsstyrelsen ses över då kommunerna idag inte har rådighet över detta. Länsstyrelsen menar att behandlingskapacitet idag primärt inte är fråga på länsnivå.

Några kommuner har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen.

Östergötland: Ingen sammanställning av kommunala avfallsplaner har gjorts.

Länsstyrelsen ser behov av ändringar av Naturvårdsverkets föreskrifter och Avfallsförordningen. Kommunerna anger att de inte har möjlighet att samla in samtliga uppgifter om anläggningar enligt 5§ i Naturvårdsverkets föreskrifter. Länsstyrelsen menar att behandlingskapacitet idag primärt inte är fråga på länsnivå.

Uppgift om kommuner har samrått med länsstyrelsen vid framtagandet av avfallsplanen saknas.

Vid tangenterna

Jörgen Leander
Miljö & Avfallsbyrån